

'Joyland' kaart rigide Pakistaanse patriarchaat aan

Drama

Joyland Regie: Saim Sadiq. Met: Ali Junejo, Alina Khan, Rasti Farooq.
Lengte: 126 min.

Het lukt Haider niet de geit te slachten, dus doet zijn vrouw Mumtaz het maar. Het tekent Haider's zachtmoedige karakter, die in een huis in Lahore woont met zijn aan een rolstoel gebonden vader, oudere broer, diens vrouw en hun kinderen. De nog kinderloze Haider en Mumtaz, met wie hij een tedere relatie heeft, zijn sowieso een beetje vreemde eenden in de bijt. Zo werkt Mumtaz buitenshuis en doet de werkloze Haider huishoudelijke taken, zeer afwijkend gedrag in het conservatieve Pakistan. Haider's strenge vader, de patriarch van de

familie, en zijn macho broer zien het met lede ogen aan.

Als Haider een baantje krijgt in een danstheater krijgt hij schoorvoetend toestemming van zijn vader, maar alleen omdat het veel geld oplevert. Hij mag het vooral niet aan de burens vertellen. De tikje naïeve Haider wordt een van de zes achtergronddansers van Biba, een trans vrouw die zowel assertief en zelfverzekerd is als kwetsbaarheid uitstraalt. Haider raakt door Biba geïntregeerd, spendeert veel tijd met haar en wordt langzaam verliefd.

Joyland is de eerste Pakistaanse film met een trans personage, die bovendien gespeeld wordt door een trans acteur. Trans identiteit, onderdrukte seksualiteit, verborgen verlangens: het zijn thema's die niet vaak voorkomen in een Pakistaanse film. Her en der is *Joyland* dan ook

verboden, zoals in de provincie Punjab, waar Lahore ligt.

De representatie in *Joyland* van 'queerness' is empathisch, en de erotische aantrekkingskracht tussen Haider en Biba is voelbaar. Een deel van de thematiek gaat over de discriminatie van een trans vrouw en de vooroordelen waar zij mee te maken krijgt. Maar in de kern handelt *Joyland* over het patriarchaat, met zijn rigide genderrollen, als benauwende gevangenis. Een idee dat bekrachtigd wordt door het inperken van de beeldformat van 1:37:1. Het meeslepende *Joyland* ontvouwt zich kalm, waarbij debuterend regisseur en coscenarist Saim Sadiq de kijker trakteert op enkele scènes die visueel inventiever zijn dan het soms net iets te expliciete scenario.

André Waardenburg